

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Oplag: 19.800

Nr. 6

20. maj

73. årg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1952

naar og hvor
De ønsker det
fra

DVI

VANDINGSANLÆG
-omgaaende Levering
-forlang Brochure,

DANSK VANDINGS INDUSTRI
PROJEKTERING · FABRIKATION
INGENIØR HOLGER ANDERSEN
SNOGHØJ FREDERICA · TELEFON ERRITSØ 125

I disse dage præsenteres den nye Fordson Major landet over. Det er en traktor, som absolut er årets sensation på mekaniseringens område. Den overtræffer selv de dristigste forventninger og byder bl. a. på følgende fordele:

3 komplet nye topventilede motorer at vælge imellem, henholdsvis for petroleum, benzin og diesel.

6 fremadgående gear gør det muligt at køre med enhver arbejdshastighed. Et nyt hydraulisk system sikrer konstant arbejdsdybde, og alle traktorens funktioner kontrolleres bekvemt fra et komfortabelt førersæde.

Se den hos Deres Ford og
Fordson traktorforhandler

FORD MOTOR COMPANY A/s

Midtjydske Teglværkers Salgskontor S. m. b. A.

TELEFON SKIVE 1030

Alle størrelser i drænrør leveres

TELEFON VIBORG 1330

Nivaagaard Teglværk

Nivaa telefon nr. 9

DRÆNRØR . MURSTEN . TAGSTEN

Tårnsløsten
Drænrør
Baumadæk
Tagsten
Mursten

KÄHLERS Teglværk
Korsør

Røde — 2"—12" Drænrør

Forlang tilbud

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker
Islands Brygge 22 — København S. — Central 282

Teglværkernes
SALGSKONTOR

ESBJERG

Telefon 265 . 546

Drænrør

2" — 15"

Mursten - Tagsten

Kjellerup Betonvarefabrik

ved I. T. Birk .∴ Telefon 45 Kjellerup
Efter kl. 17: Rødkjærsbro telefon 14

FØRER KUN Δ MÆRKEDE VARER

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres

FORLANG TILBUD

Randers

MØRTELVÆRK OG
BETONRØRSFABRIK

v| Marius Ødum
Kristrup pr. Randers
Tlf. 400 Randers fri not.

Kun Δ mærkede varer føres
Største lager
Bedste kvaliteter
Forlang tilbud

Midtjydske Betonvarefabrikker

Fabrik & lager — Telf. Herning 476
Herning og Lind Telf. Lind 45

Lager af Δ mrk. betonvarer

Petersværk Betonvare-Industri

Nørresundby . Telf. 1055 (2 lin.)

Alt i betonvarer efter D. S. 400
Renseanlægget "Ringtanken" (Dansk patent nr. 59820)

Røde drænrør

indtil 16" diameter

A/S Hvorslev Teglværk
pr. Ulstrup - Telefon 67 Ulstrup

Krogsgades Cementstøberi

v| J. C. Halvorsen & sønner

Kontor:
Dannebrogsgade 22, Aarhus
Telefon 5019 . 5020

Ny fabrik i Vejlbj
Tlf. Riiskov 9319

Alt i betonvarer D. S. 400

Aarhus Privatbank

Stiftet 1871

Aarhus: Hovedkontor
København: Nygade 1

Aktiekapital og reserver
andrer i alt ca. kr. 21.400.000,—

RØDE DRÆNRØR

føres altid på lager fra 2" til 8" - Tilbud til tjeneste

A|S GAMMELGAARD TEGLVÆRK

Telefon 187 . Skive

Stenvad

Cementstøberi

Telf. 6 Stenvad

Arnold Westmark

Alle Δ mærkede rør føres
Altid leveringsdygtig

Skive Cementstøberi

KNUD ØSTERGAARD
Telefon 921

Normrør

med garantimærket Δ
Imprægnering
Brøndrør

Bjerringbro

Cementvarefabrik

ved Th. Petersen

Telf. 111 Bjerringbro

ALLE

Δ MÆRKEDE RØR

Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort lager

Altid leveringsdygtig

Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor

Telefon 58

Ølgod

Telefon 59

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

Prima, røde drænrør

i størrelse fra 2 til 15 tommer . Indhent tilbud Tlf. Højslev 3

Jydsk Skovfrø

Løndal pr. Addit - Tlf. Burgårde 6 u

Frøindsamling i godkendte og udvalgte bevoksninger
Alt frø leveres med angivelse af afstamning og spireevne
Klængning og opbevaring for skovdistrikter

Prisliste sendes på forlangende

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands

Kulkompagni

Nørresundby

Telf. 4227 . 4228

Fabrik: Kaas

Telf. Kaas 11

Mejeriernes og Landbrugets ULYKKESFORSIKRING

Telefon 14950
Gensidigt selskab

Ansvarsforsikring

Reventlowgade 14
København V.

Automobilforsikring

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

v/ C. M. Christiansen, Aarhus

Telefon Ellidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af jordbrugskalk samt foderkridtmel

HAMMERUM HERREDS

Spare- og Laanekasse

Herning - Telf. 10 . 314

Østergade 6

Kontortid: 10-12,30 og 14,30-17

Løve Garn

Aktieselskabet Holger Petersen

Købmagergade . København K.

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr 6
20. maj 1952
73. årg.

Indtrædende medlemmer indtegnes hos selskabets forretningsfører. Medlemsbidraget er enten årlig mindst 5 kr. eller en gang for alle mindst 100 kr. Større bidrag modtages gerne. Tidsskriftet udgår ca. 16 gange årligt og sendes uden vederlag til selskabets medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets hovedkontor, Viborg. Annoncepris 50 øre pr. mm. Oplag 19.836 eksemplarer.

Indhold: Jubilæumsmødet i De samvirkende Plantningsforeninger. — Legater og sølvbægre i 1952. — Brunkulslejernes tilplantning. — Anvendelse af kunstgødning i skovbruget. — I få ord.

Jubilæumsmødet i De samvirkende Plantningsforeninger

*Fhv. folketingsmand Laust Nørskov,
fmd. for De samv. Plantningsforeninger.*

finder som allerede meddelt sted i Herning fredag den 30. maj kl. 14,30 på »Hotel Herning«.

50-års jubilæet vil blive fejret på forskellig måde, bl. har lærer *Korsbæk*, Faarup ved Aarhus, skrevet en meget smuk prolog, som forfatteren selv vil recitere. Tillige vil til jubilæet foreligge en om-tale af De samvirkende Plantningsforeningers virksomhed gennem årene 1902—1952, samlet i en lille smuk bog, »Læplantning 1902—1952«, skrevet af redaktør *Har. Skodshøj*.

Årsmødet fortsætter efter en festmiddag om aftenen på »Hotel Eyde« med en udflugt om lørdagen. Udflugten starter kl. 8,00 morgen fra markedspladsen bag Vestre Gæstgivergaard og går ad følgende

rute: Herning — Studsgaard — Tanderupkær — Havnstrup — Ahle Hede — og Kærgaard — Barde — Vorgod — Egeris — Nr. Vium — Troldhede brunkulsleje — Troldhede — Assing — Kibæk — Harreskov og Birkebæk plantager — Hjortsballehøje — Studsgaard med hjemkomst til Herning kl. ca. 12,30, hvorefter der spises frokost kl. 13 på »Hotel Herning«.

Legater og sølvbægre i 1952

Ved Niels Basse.

Det danske Hedeselskab har som nævnt tidligere også i år hædret forskellige fremragende hededyrkere med tildeling af selskabets sølvbæger.

Det er de jyske landboforeninger, husmandsforeningerne, Hedebruget og De samvirkende Plantningsforeninger, der har indstillet de hædrede, og midlerne til hædersbevisningerne har hedeselskabet til rådighed fra *Jørgen Bertelsens* legat, kreatureksportør *Jens Holms* legat, sølvvarefabrikant *O. Poulsen* og *hustrus* legat, *frk. Birgitte Lunds* legat og fra *Rathmanns* legat.

I dette nummer af tidsskriftet omtales 3 af de hedeopdyrkere, der allerede har modtaget sølvbægeret, og i følgende numre vil denne beskrivelse blive fortsat, efterhånden som sølvbægrene bliver uddelt.

H. P. Thulesen, Østerby, Sdr. Omme. Hans Peter Thulesen er født i Okslund ved Lindknud i 1896 som søn af husmand og vejmand Morten Eriksen Thulesen. Forældrene døde tidligt, og som 9-årig forældreløs kom drengen i pleje hos sin moster i Billund. Efter konfirmationen havde han flere pladser. Som 26-årig var han på høj- og landbrugsskole i Børkop og arbejdede derefter forskellige steder i landet.

I 1927 købte Hans Peter Thulesen 30 tdr. land, hvoraf 25 tdr. land var hede, og opdyrkningen blev påbegyndt. I 1931 blev han gift med Meta Kirkegaard, datter af landmand Jens Kirkegaard, Overby, Sdr. Felding, som blev ham en dygtig medhjælper. I de første år måtte hun ofte passe bedriften alene, når Hans Peter Thulesen gik ud som daglejer. År efter år blev ny hede bragt under plov, og i dag kan ægteparret og deres fem børn i alderen fra 7 til 19 år glæde sig over et veldrevet husmandsbrug med en god besætning og en smuk læplantning om hus og have.

Karlo Knudsen, Firehuse, Frederiks, fødtes i Sangild i 1908. I hjemmet var der 6 søskende. I 1933 blev han gift med Magda Jung, og købte af svigerfaderen 19 ha i Firehuse, hvoraf kun de 9 ha var opdyrket. Fra 1935 til 1947 blev de resterende 10 ha opdyrket ved hestekraft og

samtidig blev der gennemført gode plantninger om hjemmet og i markskifterne.

Ejendommen, der blev opført med statslån, er i dag en tidssvarende ejendom i god drift med en god besætning, så den store markproduktion let omsættes, bortset fra den kartoffelavl, der sælges direkte. Ejendommen er stærkt præget af orden og akkuratesse.

Therkild Therkildsen, Faarborg ved Lem, er født i Herborg 1887. Efter i en årrække at have passet bedriften for moderen overtog Th. Therkildsen i 1937 en parcel på 27 tdr. ld. i Faarborg, Sdr. Lem sogn, og oprettede derpå en ejendom. Af arealet var 19 tdr. ld. opdyrket, medens resten var hede. Prisen for jorden var 6500 kr.; bygningerne kostede 14 000 kr. Th. Therkildsens kapital ved overtagelsen af jorden var ca. 2500 kr. Hedearealet blev snart opdyrket. Therkildsen forstod, at der kunne avles godt på den opdyrkede hedejord. I 1940 tilkøbtes et nærliggende hereareal på 40 tdr. ld., og nu er også dette areal opdyrket. I 1950 udvidedes bygningerne, så de kom til at svare til jordarealet. Læplantning gennemførtes i skellene og ved bygningerne og der blev anlagt have.

Til belysning af fremgangen i bedriften kan anføres følgende om afgrøder og besætning dels umiddelbart efter overtagelsen af ejendommen og dels nu: I 1937 udgjorde besætningen 1 hest, 6 malkekøer, 4 kvier, 5 ungreaturer, 12 svin og 50 høns; nu holdes 2 heste, (traktor), 18 malkekøer, 11 kvier, 13 ungreaturer, 40 svin og ca. 200 høns.

Avlen var det første år efter overtagelsen ca. 100 tdr. korn, 75 læs roer, 50 tdr. kartofler og 10 læs høg; nu avles årlig ca. 500 tdr. korn, 300 læs roer, 400 tdr. kartofler og 40 læs høg.

Ejendomsskyldværdien, der i 1937 efter opførelse af bygningerne blev ansat til 11 000 kr., er nu 20 500 kr.

Brunkulslejernes tilplantning

For et år siden, i dette tidsskrifts nr. 5, af 20. april 1951, blev de tømte brunkulslejers fremtid omtalt. Siden da har der været et opsving i brunkulsbrydningen, og de omgravede arealer er blevet forøget. Med henblik på fremtidig plantning, blev der foretaget en beskrivelse af brunkulslejerne på den måde, at de forskellige egne blev besøgt af en forstkandidat, der for hvert af brunkulstilsynets numre noterede ejendommens matr. nr., ejerens navn og bopæl, det omgravede areals størrelse og størrelsen af det tilplantningstjenlige areal. Desuden foretoges en kort beskrivelse af terræn og jordbund. Dette arbejde blev påbegyndt i efteråret 1947 og afsluttedes efter nogle afbrydelser i 1949, hvorefter hedeselskabet søgte og fik den fornødne statsbevilling til plantning over 10 % af samtlige tilplantningstjenlige arealer. Det omgravede areal blev ved denne undersøgelse opgjort til 1200 ha, men den fortsatte brunkulsbrydning medfører, at der må foretages

supplerende undersøgelser med registrering af de nye omgravede arealer, og det er sandsynligt, at det samlede areal herved kommer op på ca. 2000 ha.

Som omtalt i fjor foregår tilplantningen hovedsagelig i 5 m brede striber med 45 meters afstand, således at 10 % af arealet bliver beplantet.

I 1949—50 plantedes 36 ha striber over 360 ha omgravedt areal.

« 1950—51	«	40	«	«	«	400	«	«	«
« 1951—52	«	43	«	«	«	430	«	«	«

Ialt: 119 ha over 1190 ha

Til venstre stribe i Resen-lejet, plantet 1949, fot. 1950.

Til højre samme stribe, fot. 1951.

Såfremt brunkulsbrydningen var standset, da plantningsarbejdet påbegyndtes, skulle man nu på det nærmeste være færdig med at plante striber over de registrerede brunkulslejer. Dette er dog ikke tilfældet, idet man mange steder, når planteholdet kommer, har et større omgravedt og tilplantningstjenligt areal, end da lejet blev beskrevet, og naturligvis planter man i så fald også over det nytilkomne areal. Der er i 1951—52 plantet i Arnborg, Barde, Brande, Blaahøj, Ejstrup-Faster, Fjelsevang, Nørre Omme, Sdr. Omme, Skarrild, Snejbjerg, Studsgaard, Timring, Thyregod, Vildbjerg, Vonge og Vorgod sogne.

I de tre planteår er det årlige planteareal steget ganske svagt, men for

*Parti fra Grarup-lejet, set mod øst.
Plantet og sået oktober 1949. Fot. 1951.*

1952—53 må der ventes nogen nedgang, da de resterende lejer ligger mere spredt.

I de først tilplantede lejer begynder man at kunne se resultatet. På side 72 i tidsskriftets nr. 5, 1951, var gengivet et fotografi af en stribe i Resen-lejet. Samme stribe blev atter fotograferet i 1951, og ved at sammenholde billederne ser man tydeligt, at gyvelen har udviklet sig kraftigt i det forløbne år, samt at fyrrene har sat et pænt årsskud.

I de lejer, hvor gyvelen har haft godt vækstbetingelser fremtræder stri-

*Enkelt stribe i Grarup-lejet, set mod nord.
Plantet og sået oktober 1949. Fot. 1951.*

berne efter få års forløb som en række hurdler, så man næsten fristes til at starte et hækkeløb. Billederne fra Grarup-lejet er fotograferet den 28. september 1951, to år efter plantning og såning, samtidig foretoges en bedømmelse af resultatet. Gyvelen fik karakteren mg, medens fyrrene kun opnåede g. En del af fyrrene var gået ud, inden gyvelen var kommen frem, men de resterende planter stod godt inde mellem gyvelen.

Gejlbjerg-lejet. Birk, plantet 1949, fot. 1951.

Endnu er kun et fåtal af beplantningerne i brunkulslejerne blevet bedømt, men der har dog været brug for hele karakterskalaen fra ug til slet. Det kunne være fristende kun at plante i de arealer, man på forhånd mente, var god plantebund, men herved ville man udelukke en del arealer, som måske alligevel kan bære en bevoksning. De omgravede brunkulslejer er på en måde en helt ny jordbund. Medens den gamle jordskorpe giver ret ensartede vækstbetingelser over større arealer, kan de nyopgravede jordmasser være blandet eller rodet sådan sammen, at mulighederne for plantevækst skifter fra meter til meter. Det har været overvejet gennem jordbundsanalyse at frasortere de arealer, som ikke egner sig til beplantning, men en sådan undersøgelse vil være kostbar i sig selv, og yderligere vil den sinke tilplantningen. Man har derfor valgt systematisk at foretage plantning i samtlige lejer, kun bortset fra de rent umulige klægbanker, og så lade planterne selv afgøre, om de fornødne vækstbetingelser er tilstede. Man får herved sikkerhed for, at ethvert brugeligt areal bliver beplantet, samtidig med at de udgåede planter udskiller de ubrugelige arealer på en sikrere og billigere måde end gennem omfattende jordbundsanalyser.

Med nogen ret kan det måske siges, at gyvelsåning i striber med indplantning af fyr er en temmelig ensartet og kedelig måde at gøre brunkuls-

REGN

i rette tid og rigtig mængde
er den altbestemmende faktor
for afgrødernes vækst og

**bestemmer
høstudbyttet**

Svend Puggaards Maskinfabrik

St. Sct. Hansgade 7
Viborg . Telefon 1269

Specialkonstruktion,
der muliggør supplerende
udvidelser

Leverandør til
hedeselskabet

Overslag og tilbud på *regnvandingsanlæg* i alle størrelser

Dansk Andels Cementfabrik Nørresundby

Prima
Portland
Cement

Special-
cement
„Record“

FRØKONTORET

(for undersøgt markfrø)
— Grundlagt 1887 —
KOLDING
Telefon 43

PALUDANS

PLANTESKOLE
- - - KLARSKOV - - -
130 tdr. land

*Skovplanter, hæk- og
hegnplanter, allétræer*

Forlang prislister
TELEFON KLARSKOV NR. 9

Herning Hede- & Discontobank

10—12¹/₂, 2¹/₂—5
Telefon 5 . 273 . 720

Frøavlscenret

HUNSBALLE

Holstebro - Tlf. 533
Frøavl og frøhandel

Brostrøm^s

Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle planter for
HAVE, MARK og SKOV
Hårdføre og veldrevne arter
for ethvert formål

Det gensidige forsikringsselskab

Dansk Plantageforsikringsforening

tegner forsikring for genplantningsværdien for nåletræs-
plantager overalt i Danmark. — Indskud een gang for alle
1 kr. pr. ha. Årlig præmie pr. ha 30 øre, minimum 2 kr.
Vedtægter og indmeldelsesblanketter ved henvendelse til

FORENINGENS KONTOR I VIBORG
Telefon 1340

A/s SØNDERJYDSK

FRØFORSYNING

Frøavl & frøhandel

Aabenraa

Telefon 3047

GENERAL MOTORS AUTOMOBILER
Lager af gode, brugte vogne

PETER HENRIKSEN

DUMPEN 12-14

Telefoner 1250 - 1251 - 1252 - 874 Rigstlf. 4

VIBORG

Stort autoværksted . Malerværksted . Fabrik for cylinder service
. Diesel autoelektrisk afdeling . Lager af reservedele og tilbehør

FARVET CEMENT

A. Philipsen & Co.

Sct. Mathiasgade 58 . Viborg
Elektriske anlæg
Vandværksanlæg
Telefon 173 og 174

- leveres i seks farver: rød, gul,
grøn, blå, brun og sort.

Til facadepuds, fliser, kunststen
og andre dekorative formål

FORHANDLERE OVERALT

H. Theut

VIBORG - Tlf. 1559 . 1560

Brunkul - Mergel - Kalk

Midtjydske Brunkul Industri
Tlf. Kølkevej 28 x

Katrinebjerg Teglværk
Tlf. Hejnsvej 17

Mursten - Drænrør

SPRIT
til teknisk Anvendelse.

arealerne grønne på. Men her må det understreges, at staten er henvist til at anvende den sikreste metode til at løse den foreliggende opgave, ligesom staten også må give de enkelte lodsejere de samme fordele; og da gyvel sammen med fyrrearterne — navnlig bjergfyr og skovfyr — gennem jagtrådets forsøg i Trolldhede-lejet, har vist sig bedst egnede, er staten henvist til at benytte disse plantearter til den stribevis tilplantning af 10 % af arealerne, som den lader hedeselskabet udføre.

Der er i det forløbne år brugt 430 kg gyvel og ca. 215 000 planter, hvoraf godt 4000 birk og el, medens resten er bjergfyr, skovfyr og contortafyr. De få løvtræer er nærmest anvendt som et oplivende moment på særlig gode lokaliteter omkring småsøer. Medens der således må arbejdes efter ret strenge linier for statsmidlerne, har lodsejerne derimod rig lejlighed til at skabe større afveksling på de resterende 90 % af arealerne, der optræder som brede bæltter mellem fyrre- og gyvelstriberne, og det er glædeligt at se, at lysten hertil griber om sig. Planterne skaffes gennem ansøgning til jagtrådet, hvor man nærmest tænker sig at skabe vildtremiser, eller gennem plantningsforeningerne, når det drejer sig om egentlige småplantninger med skovkarakter.

På det sidste billede fra leje nr. 412 i Gejlbjerg ses en sådan jagtplantning, hvor birkene spejler sig i en brunkulsgrav, medens gyvelen kryber op ad en tip i baggrunden. I løbet af få år vil brunkulsgraven være en stille skovsø, og sådanne idylliske pletter er ved at opstå mange steder i de tidligere ørkenagtige brunkulslejer.

Birkebæk, den 26. marts 1952.

A. Mørch Sørensen.

Anvendelse af kunstgødning i skovbruget

Fra skovrider *Paul Jensen*, Nonneholt ved Mariager, er vi anmodet om at optage efterfølgende:

Når man gør sig bekendt med hvilken afgørende betydning brugen af kunstgødning har for land- og havebrug, forekommer det besynderligt, at man ikke i skove og plantager anvender kunstgødning.

Selvfølgelig har man indenfor skovbruget tidligt haft øje for, at der muligt var fordele at opnå, hvis man i skovbruget kunne finde den rette måde at anvende kunstgødningen på og hvilke slags, der var bedst egnede. Dansk Skovforening bekostede således gennem en lang årrække nogle meget kostbare gødningsforsøg udført af professor F. A. Weis, der også for private skovdistrikter udførte lignende forsøg, som kostede ti tusinder af kroner.

Resultaterne blev desværre således, at ingen derefter i mange år havde mod til at gå videre med denne sag. Disse forsøg ligger 20—30 år tilbage. — Den eneste form for tilførsel af kunstgødning i skovbruget er kalkning eller mergling, der er brugt i mindre udstrækning.

Det forekommer imidlertid mig, at man ikke bør lade sig afskrække af fortidens negative resultater, men derimod gøre forsøg på en anden måde end tidligere og navnlig benytte moderne kunstgødningsarter.

Denne opfattelse er bestyrket efter erfaringer, jeg har indhøstet under beplantning af et hedeareal, jeg købte i 1948, og som jeg kort skal gøre rede for, for derved eventuelt at vække interesse hos andre, der foretager hede- eller skovplantninger.

Efter at det ovenfor nævnte hedeareal (beliggende i nærheden af Mariager), der var af god bonitet, var bearbejdet med hedeselskabets store tractor-plov og grubber, påbegyndtes tilplantningen i foråret 1949. Det var dengang meget vanskeligt at få rødgranplanter, det lykkedes kun at få 4000 stkr. $\frac{2}{2}$, hvorfor der blev anvendt en del hjemmeavlede planter af ringe kvalitet. Hen på forsommeren så kulturen ikke godt ud, hvorfor jeg besluttede at give planterne et lille tilskud af Norge-salpeter. Dette havde en forbavsende god virkning. Efteråret 1949 og foråret 1950 blev der udført yderligere plantninger. Men der blev ikke i dette år givet noget tilskud af kunstgødning, fordi det rette tidspunkt blev forpasset.

I foråret 1951 blev plantningen fortsat, og planterne fik et tilskud af nitrofoska, som da atter kom i handlen for første gang efter krigens afslutning.

Kulturen omfattede da ialt ca. 10 ha. Der anvendtes 4 sække nitrofoska, der i indkøb kostede 96 kr. ialt. Hertil kom i arbejds løn for udsåningen ialt 100 kr. Rundt regnet altså 20 kr. pr. ha.

Virksomheden var forbavsende. På de ældste planter er topskudene indtil 40 cm, og planterne står fyldige og kraftige.

For mig er der ingen tvivl om, at nitrofoska er et ganske fortrinligt og velegnet kunstgødningsmiddel, som jeg også fortsat agter at bruge.

Men man må efter mine erfaringer passe nøje på, at kunstgødningen tilføres rettidigt, for at komme til fuld virkning. Endvidere er det meget vigtigt, at mængden er afpasset således, at der ikke gives for meget. Derved opstår faren for, at planternes årsskud ikke modnes i tide, inden frosten sætter ind om efteråret.

Af nitrofoska til $\frac{2}{2}$ rødgran vil det være passende at give 12—15 korn pr. plante udstrøet umiddelbart rundt om planten. 12—15 ni-

trofoska-korn er i praksis det kvantum, man med spidserne af 3 fingre kan tage op af en beholder.

Tidspunktet for udbringningen vil, efter min erfaring, være fra midten af april til midten af maj.

Jeg har ikke forsøgt at anvende kunstgødning i kulturer i skove, men jeg nærer ikke tvivl om, at man også der bør forsøge at bruge kunstgødning på steder, hvor det er særlig vigtigt at få kulturen hurtigt i gang, inden forskelligt ukrudt tager magten. — Det vil sikkert i realiteten sige mange steder.

Det vil formentlig have betydelig interesse, hvis man forskellige steder i landet vil gøre forsøg med kunstgødning, navnlig med nitrofoska, så der kan fremkomme større erfaringer og sammenligningsgrundlag.

Såfremt nogen har lyst til at gøre sådanne forsøg, vil jeg henstille, at man giver hedeselskabet*) meddelelse derom. Man vil derigennem opnå, at der kan foreligge en ensartet bedømmelse, der vil have værdi senere.

Denne metode rummer den fordel fremfor de meget bekostelige, der i sin tid er udført, at den ikke koster nævneværdigt, og at de, der gør forsøgene, selv straks kan tage stilling til, hvor langt man vil være med.

Paul Jensen.

Skovrider, Nonneholt ved Mariager.

I få ord — ★

★ ★

Hedeselskabets forretningsførere

Efter i en meget lang årrække at have varetaget hvervet som hedeselskabets forretningsfører for *Københavns vestre* distrikt, har overretssagfører *J. F. Krarup*, Ved Stranden 14, København K., ønsket at afgive dette hverv, som derefter er overtaget af sagfører, cand. jur. *Erik Park*, Ny Vestergade 21, København K.

Endvidere har godsforvalter *E. Nissen*, Orebygaard og Berritzgaard gods, Sakskøbing, overtaget forretningsførerhvervet for *Sakskøbing* distrikt i stedet for konsulent *H. Holme Hansen*, Sakskøbing.

Efter at have varetaget forretningsførerhvervet for *Daler* distrikt i mere end 30 år har gårdejer *Chr. Nissen*, Daler, ønsket at fratræde, hvorefter gårdejer *Niels Gotthardsen* har overtaget dette hverv.

*

På Statens Musæum for Kunst hænger et stort og smukt billede, malet af Godtfred Rump i 1848. Det bærer titelen »Frederiksberg Overdrev« og forestiller tørvearbejdere i virksomhed i en mose omgivet af bakker tæt bevokset med lyng.

I dag er der ingen, der, hvis dette billede ikke dokumenterede det,

*) I Jylland hedeselskabet og på øerne Dansk Skovforening.

ville tro på, at lyngen for godt 100 år siden fandtes så nær København. Det falder iøvrigt i tråd med, at Bergsø i sin statistiske beskrivelse af Danmark fra ca. 1840 nævner, at man »når man rejser fra København nord på ganske kort udenfor byen støder på spredte rester af lyng og hede.«

*

Det danske Hedeselskab har indbudt danske arkitekter til en offentlig konkurrence om skitseforslag til en kontorbygning i Viborg, beliggende i det nordøstlige hjørne af Hjultorvet øverst til højre i hosstående billede, hvor det lave hus ligger.

Konkurrencefristen udløber den 1. september 1952, og dommerkomiteen er sammensat af repræsentanter for Det danske Hedeselskab, for Viborg Byråd samt for Danske Arkitekters Landsforbund.

Der vil blive uddelt et præmiebeløb på ialt 10000 kr med 1. præmie på 5000 kr. og det resterende beløb i præmier på ikke under 2000 kr.

Herudover vil kunne indkøbes forslag à 1500 kr.

Program med tilhørende 2 bilag udleveres sålænge oplag haves fra Det danske Hedeselskabs hovedkontor, Hjultorvet, Viborg, samt fra Danske Arkitekters Landsforbund, Bredgade 66, København K.

*

Fra hedeselskabets grundforbedringsvirksomhed

Fra distriktskontorerne under hedeselskabets mose- og engafdeling foreligger der en opgørelse over arbejdet i marts måned 1952.

Det fremgår heraf, at der i månedens løb er fuldført 230 arbejder omfattende 974 ha til en samlet udgift af 1 252 185 kr. Heraf var 214 drænings- og kultiveringsarbejder omfattende 919 ha (udgift 1 181 950 kr.) og 9 vandløbsreguleringer med et interesseret areal på 55 ha (udgift 70 235 kr.) samt 7 sager af forskellig art.

Derudover er der i samme måned ved samtlige distrikter færdigprojekteret og tilstillet rekvirenterne 349 arbejdsplaner omfattende 1617 ha til en overslagssum af 2 464 595 kr. Heraf var 332 drænings- og kultiveringsplaner omfattende 1151 ha (overslagssum 1 752 395 kr.) og 17 vandløbsreguleringer med et interesseret areal på 466 ha (overslagssum 712 200 kr.).

C. V. S. L.

RIBE *Braendevorne og Jorveovne*

Braendekaminer Braendekomfurer

Moderne emailerede
Rundtræk-Kaminer
i mange Typer og Størrelser.
Ovne & Komfurer.
Bygnings-Støbegods
RIO Radiatorer
Ribe Centralvarmekomfurer
Brochure sendes paa Forlangende

A/s RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON: RIBE 261 (3 LINIER)

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9—15
Telefon 1500 (5 linier)
Kontor i Karup

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefon 1400 (3 lin.)

Sct. Mathiasgade 68
Kontortid: Kl. 9—15

Børnelammelses- og ulykkesforsikring

Den gensidige
Landbo-Sygeforening

Vesterbrogade 15
København V.
Telef. 6659 - 5974

Alt i cementvarer,

rør i alle gængse størrelser efter ingeniørf. normer.

Tjæreborg cementstøberi.

Hurtig levering.

Telefon 21

Reel betjening.

Landbrugslotteriet

udlodder årligt
kr. 5.485.620

Største gevinst
2 gange årligt
kr. 80.000

AKTIESELSKABET

SKARREHAGE MOLERVÆRK

Røde DRÆNRØR

fra 2"-12" haves
altid på lager
Forlang tilbud

»Sofielund«

Teglværk
Telefon 10 Ulstrup

FRESNING

af eng og mose udføres med Diesel-traktorer
til konkurrencedygtige priser.

Johs. Kirk, Svejstrup pr. Bjerregrav — Telefon Raasted 107

NB. Mangeårig fræserefører ved hedeselskabet, hvorfra fineste
anbefaling foreligger.

Traktorer - Landbrugsredskaber
Landbrugsvogne - Automobiler
Reserve dele - Tilbehør
Traktor-,
Automobil-, og Maskinværksted

A. Philipsen Akts.

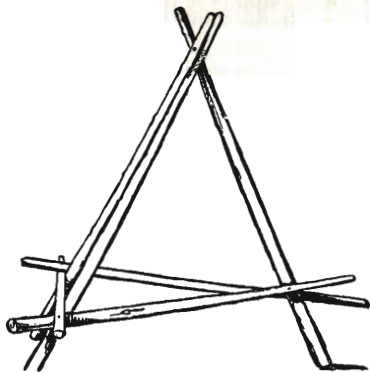
Tlf. 532

Vesterbrogade 7—9, Viborg

Tlf. 1064

AALBORG TAFFEL AKVAVIT.

Stativer

til tørring af h  og frøafgrøder
af runde granrafter

- 1: Længde: Ben og tv rl gter 220 cm
Diameter: Trefod 6-8 cm diam. i top
Pris: Kr. 6,50 pr. stk. ab st.
- 2: Længde: Ben og tv rl gter 220 cm
Diameter: Trefod 4-6 cm diam. i top
Pris: Kr. 5,70 pr. stk. ab st.

Stativerne kan slås sammen under transport og opbevaring

Det danske Hedeselskab, Viborg

Telefon Viborg 1583

FYENS LANDMANDSBANK ODENSE

Vestergade 33 - Telf. 46 (6 lin.) - Rigst. 36

 ben 9¹/₂ - 12¹/₂ og 14-16, lørdag 9¹/₂ - 12¹/₂
Udfører alle bankforretninger

Den Sjællandske Bondestands Sparekasse

GUGKALK

fører Afgrøderne

De penge kommer igen
med gode renter,
for hvilke man GUGKALK
til marken henter.

Gug Kalkværk $\frac{A}{S}$
Elmealle 2, Aalborg, Tlf. 2908

Carlo Mortensen

Bogtrykkeri & kartonnage

Viborg . Tlf. 355

SIN

Livsforsikring
Livrenteforsikring
Ulykkesforsikring
Ansvarsforsikring
Hospitalforsikring
Grundejerforsikring
Automobilforsikring

tegner man

NORDISK

Livsforsikrings-A|S af 1897

Ulykkesforsikrings-A|S af 1898

Hovedkontor:

St. Kongensgade 128 - Grønningen 17, København K. - Telefon 2860

Indhent tilbud

AKTIESELSKABET

NORDISK BRANDFORSIKRING

ALLE ARTER FORSIKRINGER

GRØNNINGEN 215 - KØBENHAVN

ANVEND TØRVESTRØELSE VED DRÆNING . . .

På jorder med fintsandet undergrund kan en tilsanding af drænrørene forebygges ved anbringelse af et lag tørvestrøelse (»hundekød«) omkring stødfugerne.

Spørg hedeselskabet

A/s Fiskbæk Briketfabrik

Herborg 12

RIMAS

FORMBRÆNDESPRESSERE

BRIKETPRESSERE

TØRVEPRESSERE - ÆLTEVÆRKER

INDHENT TILBUD

RINGSTED JERNSTØBERI & MASKINFABRIK A/s

Hulkjærhus Planteskole

RØDKJÆRSBRO

Telefon Ans 25

Planter til skove,
læhegn og haver

Aktieselskabet

L. Hammerich & Co.

Specialforretning i bygningsartikler

Grundlagt 1854 . Tlf. 7650 (3 linier)

Aarhus

Alle arter jordbrugskalk -

SKANDINAVISK KALK & KRIDT 1/5

Hasseris - Aalborg telefon 9253 - Alba 10650

Værket telefon Sdr. Tranders 110

RESENBRO

CEMENTSTØBERI

v/ ingeniør C. G. Madsen

Telefon 34

Prima betonrør efter dansk
ingeniørforenings normer

Mrk. \triangle i alle gangbare dimensioner fra 10—60 cm såvel med som uden muffe

A/S Skive Markfrøkontor

Grundlagt 1896

Telefon 94 Skive

FRØAVL . FRØHANDEL

Katalog sendes
gratis paa
Forlangende

Røde drænrør 2"—12"

● Fredenshøj Teglværk
Aabenraa . Telefon 2127

Sophus Berendsen A/S

V. Farimagsgade 41 . København V.

Store Torv 10 . Aarhus

ALT I ENTREPRENØRMATERIEL

Leverandør til hedeselskabet

Varde Bank

Esbjerg afdeling

Kongensgade 62
og fiskerihavnen

Rødkjærsbro Cementvarefabrik

ved I. T. Birck Telef. Rødkjærsbro 14

FØRER KUN \triangle MÆRKEDE VARER

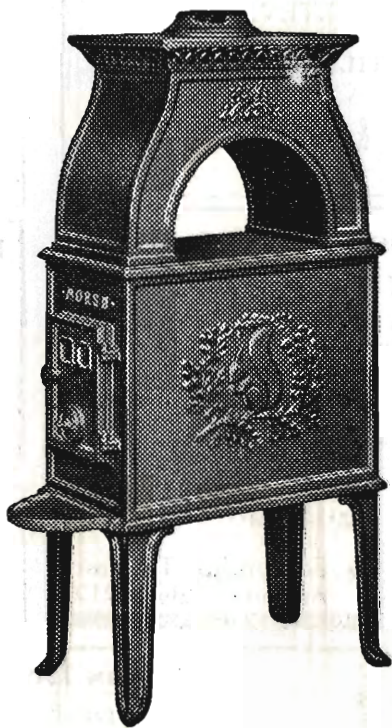
Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres

Forlang tilbud

Trifoliums Frø

giver stor Høst.

Morsø Støbejerns

AKTIESELSKABET
N.A. Christensen & Co.
KGL HOFLEVERANDØR
NYKØBING MORS

Redaktionsudvalg: Afdelingsleder, civilingeniør J. Parbo (formand),
afdelingsleder, skovridder B. Steenstrup og betaniker N. C. Nielsen.
Redaktør: Har. Skodshøj.

Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg